



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **O. B.**, e. č. X
státní příslušnost X
pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 3. 11. 2023, č. j. OAM-761/ZA-ZA11-D07-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2023, č. j. OAM-761/ZA-ZA11-D07-2023, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se nepřiznává právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce brojil svou žalobou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2023, č.j. OAM-761/ZA-ZA11-D07-2023, kterým bylo rozhodnuto tak, že žádost o udělení azylu je nepřípustná podle § 10 a odst. 1 písm. b) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) zákona o azylu

zastaveno. Státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“ nebo „nařízení Dublin III“) je Polská republika.

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že rozhodnutí je nesprávné a vadné, neboť žalovaný se měl meritorně zabývat a atrahovat rozhodovací pravomoc podle čl. 17 Dublinského nařízení. Žalobce dále uvedl, že je od dětství hemofilik a nyní také po závažné operaci ledvin. V Brně žije jeho otec, matka a těhotná přítelkyně, která má těsně před termínem porodu. Všichni spolu bydlí v jedné ubytovně. Jediným racionálním řešením přiměřeným okolnostem je zachování pospolitosti rodiny. To znamená posouzení jeho žádosti v ČR a případné udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí žalovaného však nelogicky odůvodňuje, proč by rodinný a soukromý život žalobce a jeho nejbližší rodiny přesunem do Polska neměl být vážně dotčen. Takový závěr je zcela nesprávný a vadný, neboť nehledá a nenalézá přiměřené racionální řešení, ale rovněž je v rozporu s čl. 14 preambule Dublinského nařízení. Nerespektuje totiž rodinný život.
3. Žalobce dále zdůraznil, že rozhodnutí má dle čl. 13 preambule Dublinského nařízení mít na mysli především nejlepší zájem dítěte, což nečiní. Dítě se má žalobci a jeho partnerce narodit brzy. Celistvost a respektování nejlepšího zájmu dítěte jsou pak jako zásady stanoveny v čl. 16 preambule a jsou rozhodnutím jednoznačně porušeny. Žalobce a jeho rodina si přejí zůstat spolu. Pokud si rodina přeje zůstat spolu, má se tak stát nejen geograficky, ale také sladěním pobytových statusů. Argumenty obsažené v rozhodnutí o možnosti cestování členů jeho rodiny napříč unijními státy nejsou přiléhavé a právně relevantní. V tak důležitém a kritickém období okolo narození dítěte nemůže být odloučení, popř. cestování či přesídlování v zájmu rodiny ani dítěte. I v případě neúspěšného porodu by bylo přemístění žalobce do cizí země a odloučení od partnerky a rodičů velice závažným psychickým a zdravotním hazardem.
4. Žalobce závěrem uvedl, že ze shora uvedených důvodů by ČR měla využít možnosti diskrečního posouzení dle čl. 17 Dublinského nařízení, a to zejména s ohledem na zachování celistvosti rodiny a nejlepšího zájmu dítěte.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že žalobci bylo dne 6. 7. 2021 vydáno ve Lvově polské pracovní vízum s platností do 21. 6. 2022. Z Polskem poskytnutých informací je zřejmé, že pokud zákonný pobyt ukrajinského státního příslušníka na základě uděleného víza vypršel po 24. 2. 2022, kdy započal válečný konflikt na území Ukrajiny, je prodloužen nejméně do 24. 9. 2023. ČR požádalo Polsko o převzetí, a to svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu uznalo. Žalovaný dále uvedl, že v případě Polska neexistují systematické nedostatky dosahující rizika nelidského nebo ponižujícího zacházení.

6. Žalovaný dále uvedl, že partnerka žalobce jako poživatelka dočasné ochrany má možnost cestovat do států Schengenského prostoru a dočasně řešit svou rodinnou situaci přeshraničně. Tu samou možnost bude mít do budoucna i dítě. Obdobně po udělení některé z forem ochrany žalobci mu bude umožněno cestovat do ČR. Ani jeden z rodinných příslušníků pak nežije na území ČR trvale.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany ke dni vydání rozhodnutí soudu. Předmětem posouzení v této věci nejsou samotné důvody pro udělení či neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž podmínky pro aplikaci ust. § 25 písm. i) ve spojení s ust. § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
9. Námitky žalobce směřovaly k aplikaci čl. 17 Dublinského nařízení a soud proto v tomto rozsahu rozhodnutí přezkoumal.
10. Podle čl. 17 odst. věty první nařízení Dublin III *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*
11. V nyní posuzovaném případě se krajský soud dále zaměřil zejména na to, jakým způsobem žalovaný posoudil možnost aplikace čl. 17 Dublinského nařízení. Podle bodu 14 odůvodnění Dublinského nařízení platí, že členské státy by při jeho uplatňování měly mít na mysli především respektování rodinného života.
12. Ustanovení čl. 17 Dublinského nařízení upravuje tzv. doložku svrchovanosti, která zachovává členskému státu pravomoc převzít odpovědnost za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu bez ohledu na kritéria upravená Dublinským nařízením. Členskému státu, který rozhoduje o přemístění žadatele, tedy dává možnost si podle svého vlastního uvážení ponechat žadatele ve své vlastní jurisdikci, přestože v souladu s Dublinským nařízením má příslušnost k posouzení jeho žádosti jiný stát.
13. Podle Soudního dvora EU se každý členský stát může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení (rozsudek ze dne 4. 10 2018, *Fathi*, C-56/17, bod 53). S ohledem na rozsah posuzovací pravomoci takto přiznané členskými státy je na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou diskrečním ustanovením podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, a sám akceptoval, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu, k jejímuž posouzení není příslušný podle kritérií stanovených tímto nařízením (rozsudek ze dne 23. 1. 2019, *M. A. a další*, C-661/17, bod 59).

14. Tato možnost posoudit žádost o mezinárodní ochranu představuje diskreční oprávnění členského státu, nikoli jeho povinnost. Případné využití čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III je otázkou správního uvážení žalovaného. Žadatel na něj proto nemá právní nárok.
15. Diskrece žalovaného ohledně využití či nevyužití čl. 17 nařízení Dublin III však není neomezená. Nejvyšší správní soud proto ve své judikatuře dovodil, že *pokud v konkrétním případě existují důvody hodné zvláštního zřetele, má žalovaný povinnost zdůvodnit, proč nevyužil diskrečního oprávnění* (rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24).
16. Nejčastější důvod použití diskrečního oprávnění vyjadřuje bod 17 odůvodnění nařízení Dublin III takto: *„Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením“*. Nejvyšší správní soud dodává, že v rámci případů hodných zvláštního zřetele jsou patrné dvě typové skupiny: *„V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla“* (rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24, bod 33).
17. K ustanovení čl. 17 odst. 1 se vyjádřil SD EU v rozsudku ze dne 16. 2. 2017, *C. K. a další v. Republika Slovenija*, C-578/16, ECLI:EU:C:2017:127 (dostupné na <http://eur-lex.europa.eu>). Tento rozsudek se týkal předběžné otázky Slovinska ze dne 21. 11. 2016 a otázky přemístění závažně nemocného žadatele o azyl do Chorvatska, státu příslušného k posouzení jeho žádosti. Soudní dvůr v této věci dospěl k závěru, že výklad čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III představuje otázku výkladu unijního práva. Dále dospěl k závěru, že článek 4 Listiny základních práv Evropské unie (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu) musí být vykládán v tom smyslu, že *„při neexistenci závažných důvodů se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům v členském státě příslušném pro posouzení žádosti o azyl, lze přemístění žadatele o azyl v rámci nařízení Dublin III provést pouze za podmínek, které vylučují, že toto přemístění s sebou ponese skutečné a prokázané riziko, že dotyčná osoba bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení ve smyslu tohoto článku; - za okolností, kdy by přemístění žadatele o azyl, který trpí obzvláště závažným duševním nebo fyzickým onemocněním, s sebou neslo skutečné a prokázané riziko značného a nevratného zhoršení jeho zdravotního stavu, představuje toto přemístění nelidské a ponižující zacházení ve smyslu uvedeného článku; přísluší orgánům členského státu, který má provést přemístění, a případně jeho soudům, aby vyloučily jakoukoliv závažnou pochybnost týkající se dopadu přemístění na zdravotní stav dotyčné osoby a přijaly nezbytná opatření proto, aby k jejímu přemístění došlo za podmínek, které umožňují vhodným a dostatečným způsobem ochránit zdravotní stav této osoby. V případě, že přijetí uvedených opatření nebude vzhledem k obzvláštní závažnosti onemocnění dotyčného žadatele dostatečné k zajištění, že jeho přemístění s sebou neponese skutečné riziko značného a nevratného zhoršení jeho zdravotního stavu, přísluší orgánům dotčeného*

členského státu, aby odložily výkon přemístění této osoby, a to do doby, než bude její stav takový, že bude způsobilá k takovému přemístění, a jestliže případně zjistí, že se zdravotní stav dotyčného žadatele o azyl v krátké době nezlepší nebo že odklad řízení po dlouhou dobu může zhoršit stav dotyčné osoby, může se dožadující členský stát rozhodnout, že žádost přezkoumá sám, přičemž uplatní „diskreční ustanovení“ stanovené v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Článek 17 odst. 1 tohoto nařízení vykládaný ve světle článku 4 Listiny nelze vykládat tak, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, ukládá tomuto členskému státu povinnost, aby uvedené ustanovení uplatnil.

18. Soud k věci uvádí, že žalovaný v souvislosti s aplikací čl. 17 odst. 1 hodnotil zdravotní stav žalobce, tj. jeho zdravotní stav po operaci ledvin a skutečnost, že je hemofilik. Dospěl přitom k závěru, že po úspěšném zákroku je zdravotní stav žalobce uspokojivý, je omezen ve zvedání těžkých břemen, užívá pravidelně léky. Od měsíce prosince 2023 pak plánuje nastoupit do zaměstnání u společnosti Bolt. V současné době ani nejsou plánovány žádné konkrétní zdravotní úkony mimo kontrol. S onemocněním hemofilie se žalobce potýká od dětství, terapie spočívá v obezřetném chování v souvislosti s možným zraněním a medikací. Soud přitom nedospěl k závěru, že by hodnocení žalovaného v tomto směru bylo nedostatečné či by překročil svou diskreční pravomoc. Nejedná se o tak závažný zdravotní stav, který by aktuálně vylučoval přemístění do Polska. Žalobce ani v žalobě svá tvrzení v tomto směru nijak nerozvedl a ani případně nedoložil aktuální lékařské zprávy.
19. Žalovaný se dále zabýval posouzením existence vztahu s partnerkou žalobce O. S., která jako občanka Ukrajiny na území ČR pobývá na základě udělené dočasné ochrany. Žalovaný k tomu mj. uvedl, že partnerka jako uživatelka dočasné ochrany má možnost cestovat do států Schengenského prostoru a dočasně řešit svou rodinnou situaci přeshraničně. Tu stejnou možnost bude mít do budoucna narozené dítě. Obdobně po udělení některé z forem ochrany Polskem bude žalobci umožněno cestovat do ČR. Ani jeden z rodinných příslušníků pak nežije na území ČR trvale. Podle názoru soudu však mělo být zohledněno, že žalobce nebude moci Polsko po dobu vedení řízení a posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu opustit. Zároveň ani po poskytnutí mezinárodní ochrany odlišnými členskými státy nebudou mít možnost dlouhodobě žít ve společné domácnosti, neboť oprávnění k pobytu v jednom členském státě jim umožní vstup na území jiného členského státu pouze krátkodobě. V posuzovaném případě nelze odhlédnout od toho, že lze jen stěží předpokládat, že partnerka žalobce s nově narozeným dítětem krátce po termínu porodu bude schopna cestovat do Polska. Lze vycházet i z toho, že krátce po porodu bude naopak potřebovat pomoc a podporu svého partnera při péči o nově narozené dítě. Zajištění péče o dítě na území ČR a přítomnost žalobce zde se jeví vhodnější i z důvodu, že zde žijí jeho rodiče. Je tedy na žalovaném, aby při využití svého diskrečního oprávnění zvážil i shora popsané skutečnosti a posoudil, zda by za těchto podmínek nedošlo k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.

V. Závěr a náklady řízení

20. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

21. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
22. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšný žalobce o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádal a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by mu nějaké náklady vznikly, proto soud rozhodnul, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II. rozsudku). Žalovaný byl v řízení neúspěšný, a proto právo na náhradu nákladů nemá (výrok III. rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 13. února 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce